

عکس: سعید گزینی

حضور گمرنگ نهادهای مدنی در معضلات کشاورزی

حیدررضا درودیان | استادیار دانشکده کشاورزی

زمینه، وضع را روشن تر کند، فرض کنید که به بانک مراجعه می‌کنید و به صندوقدار بانک می‌گویید: لطفاً از حساب من ۱۰۰ تومان بدهید، وقتی هنوز در حساب موجودی دارید، بانک هم پول می‌دهد، این برداشت‌ها در صورتی که پولی در حساب باقی مانده باشد، امکان‌پذیر است اما به محض آن که بدون اطلاع مجدداً درخواست دریافت پول کنید، برداشتی صورت نخواهد گرفت و بانک پاسخ منفی می‌دهد. به درخواست شما خواهد داد، پهرمندی از این حساب پیش از هر چیز به منابع موجود در حسابمان ارتباط دارد.

در زمینه این مباحث مفاهیمی مانند پهرمندی (پهرمرداری)، پهرموری، تنها حق فراتر از بهره بردار است، در موضوع منابع تولید، تنها حق فراتر از بهره بردار است، هر چه برداری کم شود، بهره‌کشی خواهد بود، یعنی اتفاقی که در بهره‌برداری از منابع آب کشاورزی رخ داده است. در سوی دیگر بزرگترین مشکل ما به بحث آب تأمین حقوق و قوانین این حوزه است، وقتی مجلس قانونی را مینویس بر حق برداشت از جاهای غیر مجاز تصویب

می‌کند و واقعاً فاجعه‌آمیز است، ای کاش چنین موضوعی در مجلس تصویب نمی‌شد، آن روزی که فرد بود تکلیف وضع یک سری از جاهای حفر شده غیر قانونی مشخص شود، کلاً مشخص گفتند: باید تکلیف گازویل آنها را هم مشخص کنیم آیا به جاهای غیر مجاز گازویل پاره‌ای اندیخ ما ندیم؟ این زمان می‌توانست برای مجلس بهترین موقعیت باشد تا جاهای غیر مجاز برچیده شوند. چون به دلیل نبود گازویل پاره‌ای، این‌ها قدرت راقت نداشتند و به ناچار از دور خارج می‌شدند. مالک‌ها هم از فرصت استفاده کرده و گفتند: همه جاکنه، مجاز است چون قانون با آنها برخورد نمی‌کند.

وضع است وقتی به یک زمین کشاورزی تجاوز می‌کنند، مالک به دادگاه شکایت می‌کند، اگر همسایه ای زمین مغز غیر قانونی حفر کند، منبع آب او را به خطر اندازد، به هم باید به دادگاه شکایت کند یا قاضی چه مبنای برای صادر کردن؟ بگویند: اینها در چاه‌ها را ندیده و نمی‌دانند؟ آیا حق توان گفت برای زمانی که قانون به درستی تعریف

نمی‌کند، این مباحث مفاهیمی مانند پهرمندی (پهرمرداری)، پهرموری، تنها حق فراتر از بهره بردار است، در موضوع منابع تولید، تنها حق فراتر از بهره بردار است، هر چه برداری کم شود، بهره‌کشی خواهد بود، یعنی اتفاقی که در بهره‌برداری از منابع آب کشاورزی رخ داده است. در سوی دیگر بزرگترین مشکل ما به بحث آب تأمین حقوق و قوانین این حوزه است، وقتی مجلس قانونی را مینویس بر حق برداشت از جاهای غیر مجاز تصویب

می‌کنند حتی وضع طوری شده که در این مقطع زمانی روشن‌تر به حقوق خودمان نگاه می‌کنیم و درباره ریسک‌ها و پیامدهای این موضوع نیز بحث می‌شود. در چنین وضعیتی است که می‌توان اوضاع را بهتر مدیریت کنیم. این اعتقاد وجود دارد که محیط زیست کمی زودتر از ما به دست‌اندر کار می‌آید که زمین به فعاقت دست تا ما که شد و محیط زیست را به امری اجتماعی تبدیل کرد، طوری که امروز همه درباره محیط‌زیست حرف می‌زنند. نگاه‌های دولتی، نهادهای غیردولتی همه به موضوع ورود کرده‌اند. برنامه‌های ترتیب می‌دهند تا کوه را تمیز کنند یا در برنامه‌ها، به طبیعت می‌زنند و تحت می‌کند یا ندانگانه این موضوع، خواهیم دید در زمینه مسائل مربوط به آب، ایدل‌ها بسیار فاصله داریم و هنوز آب به‌عنوان یک موضوع اجتماعی در جامعه مطرح نشده است. شاید اشکال کار درباره این موضوع، به این دلیل باشد که طرف‌های لازم برای این که بحث آب با همه اهمیت آن به گفتگوی ملی بدل شود نداریم. فعالیت‌های صورت گرفته در مدیریت آب طی ۲۰ سال گذشته هیچ حساب و کتاب ندارد.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

دیده‌ها

دیده‌ها گفت‌وگو ملی درباره آب؛ ضرورت جامعه ایرانی

کاوهمصومی | کارشناس کشاورزی

«حجران آب» از موضوعاتی است که در چند سال اخیر، بویسته توسط برخی از رسانه‌ها و متخصصان این امر مطرح شده و هنوز هم مطرح می‌شود. در این زمینه سؤالاتی اساسی وجود دارد که باید در پاسخ به آنها جنبه‌های مختلفی از موضوعات اجتماعی را در نظر گرفت. این سوال فرهنگی است: آیا ما به‌عنوان یک جامعه علم‌محور، باید برای مواجهه با بحران آب چیست؟ چه راهکارهایی برای این که آب به‌عنوان یک منبع و منبع امن برگردد، وجود دارد؟ تصور این است که ما ایرانی‌ها به دلیل عقبه تاریخی‌مان می‌توانیم وضعیت را به‌خوبی مدیریت کنیم. اما این موضوع را باید در کنار سایر مسائل مرتبط با آب، ایدل‌ها بسیار فاصله داریم و هنوز آب به‌عنوان یک موضوع اجتماعی در جامعه مطرح نشده است. شاید اشکال کار درباره این موضوع، به این دلیل باشد که طرف‌های لازم برای این که بحث آب با همه اهمیت آن به گفتگوی ملی بدل شود نداریم. فعالیت‌های صورت گرفته در مدیریت آب طی ۲۰ سال گذشته هیچ حساب و کتاب ندارد.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

عکس: سعید گزینی

بهران آب و لزوم برخورد اجتماعی با آن

محمد امین قانع‌پوراد | جامعه‌شناس

بخش کشاورزی، وجود کانی کشاورزی، بومزده در عرصه غلات و کرم که یکی از اهداف دولت در این چندسال اخیر بوده است. بنابراین این مشکل گفتگوی همه‌جانبه که فراتر است از بحث آب. برابری کند باید همه این جنبه‌ها تحت نسیب‌تشان را ببینیم و گسترش بحران آب و محیط‌زیست را بررسی کنیم. در این زمینه، در این نسیب‌تشان ایجاد یک گفتگوی اجتماعی است. گفتگوی اجتماعی صرف نظر از این که محصول نهایی‌اش چه باشد، خود به‌عنوان یک فرآیند می‌تواند در شناخت مسائل و پیدا کردن راه‌حل‌های نوین برای برخورد با مسأله آب با کمک عوامل و پیامدهای آن در حوزه‌های اجتماعی ایجاد گفتگوی ملی و اجتماعی. در این زمینه، در این نسیب‌تشان ایجاد یک گفتگوی اجتماعی صرف نظر از این که محصول نهایی‌اش چه باشد، خود به‌عنوان یک فرآیند می‌تواند در شناخت مسائل و پیدا کردن راه‌حل‌های نوین برای برخورد با مسأله آب با کمک عوامل و پیامدهای آن در حوزه‌های اجتماعی ایجاد گفتگوی ملی و اجتماعی. در این زمینه، در این نسیب‌تشان ایجاد یک گفتگوی اجتماعی صرف نظر از این که محصول نهایی‌اش چه باشد، خود به‌عنوان یک فرآیند می‌تواند در شناخت مسائل و پیدا کردن راه‌حل‌های نوین برای برخورد با مسأله آب با کمک عوامل و پیامدهای آن در حوزه‌های اجتماعی ایجاد گفتگوی ملی و اجتماعی.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

آب؛ مخاطره یا بحران

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.

تعمیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است، با یکی از بزرگترین عوامل تبخیر آب از سطح زمین، تبخیر استوار است.